

VISDOMMEN & JESUS

МУДРИСТЬ І ІСУС

WIJSHEID EN JEZUS

HEKIMA NA YESU

Taler: Niklas R. B. Slettevoll

Dato: 9.2.2025

Tekst: Salomos ordspråk 8

Jesus sa at alle Skriftene sa noe om ham på en eller annen måte.¹ Siden kirkens første tid har kristne tolket Visdommen i Ordspråkene som et bilde på Jesus, men i moderne tid har bibelforskere ofte stilt spørsmål ved dette. Likevel er det mange likheter som vi skal se på her.

Visdommen personifiseres, altså framstår som en person, helt fra Ordsp 1.² Jesus blir også omtalt som Guds visdom,³ og framviste stor visdom i sin tjeneste.⁴

I Ordsp 8 omtales visdommen som en som kaller på mennesker.⁵ Jesus kalte på mennesker.⁶

¹ **Joh 5,39:** Dere gransker Skriftene, for dere mener at dere har evig liv i dem, nettopp de vitner om Meg.

Luk 24,27: Idet Han begynte fra Moses og fra alle profetene, utla Han for dem alt det som er skrevet om Ham i alle Skriftene.

² **1,20-21:** Visdommen roper høyt ute på gaten, den løfter sin røst på torgene. Midt i larmen kaller den, ved portåpningene i byen taler den sine ord.

³ **1 Korinterbrev 1,24:** [...] men for dem som er kalt, både jøder og grekere, er Kristus Guds kraft og **Guds visdom**.

⁴ **Lukas 2,47; 52:** Alle som hørte Ham, var forundret over Hans forstand og over svarene Han ga. [...] Jesus vokste i visdom og alder og i velvilje hos både Gud og mennesker.

Mark 6,2: Da sabbaten kom, tok Han til å undervise i synagogen. Mange som hørte Ham, ble forundret og sa: «Hvor har Han dette fra? Og hva slags visdom er gitt Ham, som gjør at slike mektige gjerninger blir utført ved Hans hender?

⁵ **8,4:** På dere mennesker, kaller jeg. Min røst skal lyde for dere menneskebarn.

⁶ Feks. **Joh 12,26:** «Hvis noen tjener Meg, må han følge Meg. Der Jeg er, skal også Min tjener være. Hvis noen tjener Meg, skal Min Far ære ham.»

Visdommen er en som taler sant.⁷ Det gjorde også Jesus.⁸

Visdommen er rådgiver.⁹ Dette er nok en likhet med Jesus, som omtales som Rådgiver i en av de mest kjente profetiene om ham.¹⁰

Visdommen er større enn konger, i den forstand at konger er avhengige av visdom for å herske godt.¹¹ Jesus står også over verdens konger.¹²

Visdommen elsker de som elsker den.¹³ Det samme er sant for Jesus.¹⁴

Visdommen blir funnet av de som søker den med iver.¹⁵ Slik er det også med Jesus.¹⁶

Visdommen er en som er rettferdig.¹⁷ Jesus levde et rettskaffent og syndfritt liv.¹⁸

Visdommen gir en arv til de som elsker den.¹⁹ Jesus ville også gi en arv til de som elsket ham.²⁰

⁷ **8,7-8:** «For min munn taler sannhet. Ugudelighet er en styggedom for mine lepper. Alle ord fra min munn tales i rettferdighet, i dem er det ingenting som er forvrengt eller falskt.»

⁸ **Joh 1,14:** Ordet ble kjøtt og tok bolig iblant oss, og vi så Hans herlighet, den herlighet som Den enbårne har fra sin Far, full av nåde og sannhet.

Joh 18,37: «Til det er Jeg født, og til det er Jeg kommet inn i verden, at Jeg skal vitne for sannheten. Hver den som er av sannheten, hører Min stemme.»

1 Pet 2,22: Han gjorde ingen synd, og det ble heller ikke funnet svik i Hans munn.

⁹ **8,14:** «Hos meg er råd og frelsende visdom. Jeg er selve forstanden, meg tilhører styrken.»

¹⁰ **Jes 9,6:** For et Barn er oss født, en Sønn er oss gitt. Herredømmet er på Hans skulder. Hans navn skal være Under, **Rådgiver**, Mektig Gud, Evig Far og Fredsfyrste.

¹¹ **8,15-16:** «Ved meg regjerer konger, og herskerne styrer rettferdig. Ved meg hersker fyrster og fornemme menn, ja, alle dommerne på jorden.»

¹² **Åp 19,16:** Han har et navn skrevet på sin kjortel og på sin hofte: KONGERS KONGE OG HERRERS HERRE.

¹³ **8,17:** «Jeg elsker dem som elsker meg»

¹⁴ **Joh 14,21:** Den som elsker Meg, skal bli elsket av Min Far, og Jeg skal elske ham og åpenbare Meg for ham.

¹⁵ **8,17:** «[...] de som søker meg med iver, de skal finne meg.»

¹⁶ **Matt 7,7-8:** «Be, og det skal bli gitt dere. Let, og dere skal finne. Bank på, og det skal bli åpnet for dere. For hver den som ber, han får, den som leter, han finner, og den som banker på, skal det bli åpnet for.»

Matt 15,22-27

¹⁷ **8,20-21:** Jeg vandrer på rettferdighetens vei, midt på rettens stier, så jeg kan la dem som elsker meg, arve rikdom, så jeg kan fylle deres forråd.

¹⁸ **2 Kor 5,21:** For Ham som ikke kjente til synd, gjorde Gud til synd for oss, for at vi skulle få Guds rettferdighet i Ham.

¹⁹ **8,20-21:** Jeg vandrer på rettferdighetens vei, midt på rettens stier, så jeg kan la dem som elsker meg, arve rikdom, så jeg kan fylle deres forråd.

²⁰ **Matt 25,34:** Så skal Kongen si til dem ved sin høyre side: 'Kom, dere som er velsignet av Min Far. Arv det riket som er gjort ferdig for dere fra verdens grunnvoll ble lagt.

Visdommen er evig. Dette er ihvertfall en av tolkningene av 8,22, for dette verset er omdiskutert, der noen mener at visdommen omtales som noe som er skapt av Gud.²¹ Det har ikke vært enkelt å komme til en klar konklusjon når det gjelder dette verset, men uansett er det vanskelig å tenke seg at visdommen er en kvalitet Gud besitter, men som han har skapt, fordi det ville bety at det var en tid da Gud var uten visdom. Jesus beskrives i hvert fall som evig.²²

Visdommen beskrives likevel som en som er født.²³ Dette samstemmer med Jesus som Guds evige sønn.²⁴

Visdommen er en håndverksmester.²⁵ Her finnes det også noen ulike oversettelser. Noen oversettelse har for eksempel «hans elskede barn» eller «hans fortrolige/trofaste», i stedet for «håndverksmester». Følger vi tanken om at Visdommen er Guds barn, passer det godt til Jesus som Guds sønn.²⁶ Følger vi tanken om håndverksmester, passer det godt med tanken om Jesus som medskaper.²⁷

Visdommen er en man må lytte til.²⁸ Faderen befalte oss å lytte til Sønnen.²⁹

Visdommen er en man må følge.³⁰ Jesus er også en vi skal gå i fotsporene til.³¹

²¹ **8,22-23:** Herren hadde meg i eie ved begynnelsen av sin vei, før Hans verk fra gammel tid. Jeg har vært innsatt fra evighet, fra begynnelsen, før jorden var til. (Bibelen Guds Ord)

8,22: Herren bar meg fram som sitt første verk, før hans gjerninger i fjerne tider. (Bibelen 2011)

8,22: Herren hadde meg i eie som begynnelsen av sin vei, før sine gjerninger i gammel tid. (Norsk Bibel)

²² **Joh 1,1-3:** I begynnelsen var Ordet,; og Ordet var hos Gud, og Ordet var Gud. Han var i begynnelsen hos Gud. Alt ble til ved Ham, og uten Ham ble ingenting til av det som ble til.

²³ **8,24-25:** Mens dypene ennå ikke var til, ble jeg født, da det ikke fantes kilder som fløt over med vann. Før fjellene ble senket ned, før haugene, ble jeg født.

²⁴ **Kol 1,15:** Han er den usynlige Guds bilde, den førstefødte før alt det skapte.

²⁵ **8,30:** da Han ga sine lover for jordens grunnvoller, da var jeg ved Hans side som **håndverksmester**.

²⁶ **Joh 1,18:** Den enbårne Sønn, som er i Fars favn, Han har vist oss hvem Han er.

²⁷ **Joh 1,3:** Alt ble til ved Ham, og uten Ham ble ingenting til av det som ble til.

Kol 1,16-17: For i Ham ble alle ting skapt, de som er i himlene, og de som er på jorden, både synlige og usynlige, enten det er troner eller herredømmer, myndigheter eller makter. Alle ting ble skapt ved Ham og for Ham. Han er før alle ting, og i Ham blir alt holdt sammen.

²⁸ **8,32:** Nå barn, hør på meg, for salige er de som holder fast på mine veier.

²⁹ **Matt 17,5:** Mens han fremdeles snakket, se, da kom en strålende sky og skygget over dem. Plutselig lød det en røst ut av skyen, som sa: «Dette er Min Sønn, Den elskede, i Ham har Jeg velbehag. Hør Ham!»

³⁰ **8,32:** salige er de som holder fast på mine veier.

³¹ **1 Joh 2,6:** Den som sier at han blir i Ham, skylder også selv å vandre slik Han vandret.

Visdommen er en som leder til liv og rettferdighet, framfor død.³² Dette er veldig likt slik Jesus omtales.³³

Visdommen vil gi mennesker å spise av brød og vin.³⁴ Jesus ville også gi oss mat, nemlig hans legeme og blod, symbolsk representert ved brød og vin.³⁵

Visdommen er en som verner fra ondskap.³⁶ Den som følger Jesus, går fra døden til evig liv.³⁷

Det er med andre ord mange likheter mellom Visdommen og Jesus. Enten er dette en profetisk representasjon av den inkarnerte Guds sønn Jesus, eller så skyldes likhetene at fordi Jesus er et bilde av Gud Fader, og visdommen er en av Guds kvaliteter, så lever også Jesus ut denne visdommen. Uansett ser vi hvordan ved å lese om visdommen, så kan man tegne et nydelig bilde av Jesus.

³² **8,35-36:** For den som finner meg, finner livet og får velbehag hos Herren. Men den som ikke finner meg, skader sin egen sjel. Alle de som hater meg, elsker døden.

³³ **Joh 3,36:** Den som tror på Sønnen, har evig liv. Men den som ikke vil tro Sønnen, skal ikke se livet, men Guds vrede blir over ham.

³⁴ **9,5:** «Kom, et av mitt brød og drikk av den vinen jeg har blandet.»

³⁵ **Joh 6,27:** «Arbeid ikke for den mat som forgår, men for den mat som varer til evig liv, den Menneskesønnen skal gi dere.»
Joh 5,53-54: «Sannelig, sannelig sier Jeg dere: Hvis dere ikke spiser Menneskesønnens legeme og drikker Hans blod, har dere ikke liv i dere. Den som spiser Mitt legeme og drikker Mitt blod, har evig liv, og ham skal Jeg reise opp på den siste dag. For Mitt legeme er i sannhet mat, og Mitt blod er i sannhet drikke.»

³⁶ **1,33:** Men hver den som hører på meg, skal bo trygt og ha ro uten frykt for det onde.

³⁷ **Joh 5,24:** Den som hører Mitt Ord og tror på Ham som har sendt Meg, han har evig liv og skal ikke komme til dom, men er gått over fra døden til livet.

SPØRSMÅL TIL ETTERTANKE

1. Var det noe spesielt du satt igjen med etter å ha hørt denne prekenen eller lest prekenreferatet?
2. Har du tenkt på denne bibelteksten tidligere? Hva har du i så fall tenkt om Visdommen? Har du pleid å lese denne teksten som om det bare handler om visdom, eller har du også tenkt på Jesus?
3. Hvilken tolkning heller du mot? At teksten kun handler om visdom, at det er en profeti om Jesus, eller tror du likhetene skyldes at Jesus levde ut denne visdommen?
4. Hvilken arv tror du at visdommen gir til dem som elsker den? Hvordan kan du forvalte arven som Jesus tilbyr oss?
5. Hvordan har prekenen endret eller utfordret din oppfatning av visdom, og hvordan du relaterer den til Jesus? Finnes det nye perspektiver du kan ta med deg videre?

HØR TALEN SOM PODCAST

Scann QR-koden med mobilkameraet ditt eller gå til www.tabernakletoyer.no/podcast.

Podcasten vår er også tilgjengelig på Spotify, Apple Podcasts, Google Podcasts, Amazon Music m.fl. Du finner den ved å søke etter Tabernaklet Øyer.